

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. június 13.
(OR. en)

9230/16

ECOFIN 470
UEM 216
SOC 334
EMPL 230
COMPET 304
ENV 349
EDUC 205
RECH 196
ENER 212
JAI 460

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9144/16 ECOFIN 435 UEM 185 SOC 299 EMPL 195 COMPET 272 ENV 316 EDUC 172 RECH 164 ENER 177 JAI 422 - COM(2016) 347 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Svédország 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Svédország 2016. évi konvergenciaprogramját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2016) 347 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és elfogadott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Svédország 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Svédország 2016. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2015. november 26-án elfogadta az éves növekedési jelentést, és ezzel elindult a gazdaságpolitikai koordináció 2016. évi európai szemesztere. Az Európai Tanács a 2016. március 17–18-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. 2015. november 26-án a Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Svédországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (2) A Svédországra vonatkozó 2016. évi országjelentést 2016. február 26-án tették közzé. Az országjelentésben értékelték a Tanács által 2015. július 14-én elfogadott országspecifikus ajánlások, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Svédország által elért eredményeket. Az országjelentés magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is. A Bizottság 2016. március 8-án bemutatta a részletes vizsgálat eredményeit. Elemzése alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Svédországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. A magas és egyre növekvő lakásárakból adódóan a háztartások adósságállománya is magas és növekszik – ez a pozitív hiteláramlásokkal összefüggésben a rendezetlen korrekció kockázatával jár, ami a reálgazdaságot és a bankszektor is érinti. Makroprudenciális szakpolitikai intézkedéseket hajtottak végre, amelyek azonban elégtelennek bizonyulhatnak. Továbbra is szakpolitikai hiányosságok figyelhetők meg a lakhatással kapcsolatos adózás, a jelzáloghitel-törlesztés, a lakáskínálat alakulása és a lakásbérleti piac terén.

- (3) Svédország 2016. április 28-án benyújtotta 2016. évi nemzeti reformprogramját és 2016. évi konvergenciaprogramját. A kettő közötti kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (4) A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodása és releváns programjai felülvizsgálatát és azokhoz módosítások javaslatát. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná ezt a rendelkezést.
- (5) Svédország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2016. évi konvergenciaprogramja értelmében a kormány a programidőszak egésze során a -0,4 %-os GDP-arányos államháztartási egyenleg elérésére, valamint a középtávú költségvetési cél – vagyis a GDP 1 %-ának megfelelő strukturális hiány – változatlan teljesítésére törekszik. A konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság 2016-ban várhatóan 42,5 %-ra mérséklődik, és a további csökkenés eredményeként 2019-ben 39,1 % lesz. A költségvetési előrejelzés alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv 2016-ig megalapozott, azt követően pedig óvatos. A Bizottság 2016. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2016-ban a GDP -0,5 %-ának, 2017-ben pedig a GDP -0,9 %-ának fog megfelelni, ami a középtávú költségvetési célt meghaladó mértéket jelent. Az esetleges jövőbeli eltérések értékelésekor azt a követelményt fogják alapul venni, hogy sikerült-e a strukturális egyenleget a középtávú költségvetési célnak megfelelő szinten tartani. A konvergenciaprogram értékelése alapján és a Bizottság 2016. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint Svédország várhatóan meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347, 2013.12.20., 320. o.).

- (6) Svédországban igen nagy a háztartások adósságállománya, és az elmúlt évtized során a leggyorsabban növekvők közé tartozott az uniós tagállamok viszonylatában. A Riksbank (Svédország központi bankja) becslése szerint 2015-ben a háztartások adósságállománya az éves rendelkezésre álló jövedelemhez viszonyítva 175 %, a GDP-hez képest pedig 87 % volt. Svédországban viszonylag alacsony az ingatlanadó és a jelzáloghitel-kamatok nagymértékben leírhatók, így a lakástulajdon megszerzéséhez biztosított adóösztönzők Unió-szerte a legerősebbek közé tartoznak. A háztartások nagymértékű eladósodottsága veszélyezteti a makrogazdasági stabilitást. A kormány lépéseket tett a háztartások eladósodottságának visszaszorítása érdekében, többek között kidolgozta az új jelzáloghitelek törlesztésére vonatkozó kötelező erejű előírások bevezetéséről szóló jogszabályt, amelyet a parlament 2016. március 23-án elfogadott. E kulcsfontosságú intézkedés elfogadására jelentős késedelemmel került sor, mivel aggályok merültek fel a svédországi makroprudenciális hatóság ilyen előírás bevezetésére vonatkozó mandátuma kapcsán. Fennáll annak a kockázata, hogy a fokozódó svédországi egyensúlyhiány kezeléséhez adott esetben szükséges további intézkedések is hasonló késedelmet fognak szenvedni, hacsak felül nem vizsgálják a makroprudenciális hatóság hatáskörét szabályozó jogi keretet. Végül, a kormány nem lépett fel annak érdekében, hogy kiigazítsa a fiskális ösztönzőket, például a jelzáloghitel-kamatok adóból való leírhatóságának mérséklése vagy az ingatlanadó-rendszer felülvizsgálata útján.

- (7) A svédországi lakáspiac változatlanul az instabilitás lehetséges forrása. Az utóbbi 20 évben csaknem folyamatosan emelkedtek a lakásárak, különösen ami Stockholm és Göteborg nagyvárosi területeit illeti. A folyamatos lakásár-emelkedés nem csupán az erős fundamentumokra – például a rendelkezésre álló jövedelem növekedésére – vezethető vissza, hanem a lakáspiac strukturális hatékonysági problémáit is tükrözi. A lakáskínálatra káros hatást gyakorolt a meglévő lakásállomány nem hatékony kihasználása, a bérleti díjak nagyfokú ellenőrzése, a gyenge építőipari verseny, az új építkezések céljából rendelkezésre álló területek szűkössége, továbbá a hosszadalmas és összetett tervezési eljárások. Az ingatlaneladásból származó tőkenyereség tranzakciós adójának jelenlegi kialakítása korlátozza a meglévő lakásállomány hatékonyabb kiaknázását. A strukturális hatékonysági problémák túl kevés lakásberuházást és széles körű lakáshiányt eredményeznek, és hozzájárulnak a lakásárak tartós emelkedéséhez. A rendelkezésre álló megfizethető lakások hiánya egyúttal a munkaerő-piaci mobilitást is korlátozza, és hátráltatja a migránsok hatékony munkaerő-piaci integrációját. A kormány végrehajtott bizonyos intézkedéseket, többek között fokozta a lakásszektorbeli beruházásokhoz nyújtott állami finanszírozást és egyszerűsített egyes tervezési eljárásokat. 2015 decemberében az építőipari ágazatban fennálló versenyről készített vizsgálat több lehetséges intézkedést vázolt fel, például a szociális lakásokkal kapcsolatos szerződések átláthatóságának javítása céljából. A kormány mindazonáltal nem lépett előre a bérletidíj-megállapítási rendszer reformja terén.
- (8) A viszonylag jó beruházási teljesítmény ellenére Svédország olyan kihívásokkal néz szembe, amelyek hosszú távon károsan érinthetik az ország versenyképességét. Különösen a lakáspiacon tapasztalható strukturális hatékonysági problémák fogják vissza az e területre irányuló beruházásokat. A városi területeken belüli, illetve azok közötti összekapcsoltság javítását célzó infrastrukturális beruházások – a lakáshiányból adódó korlátokra tekintettel – nem kielégítőek.

- (9) A PISA-felmérés szerint az OECD-országok közül Svédországban esett vissza legnagyobb mértékben a 15 évesek iskolai teljesítménye az elmúlt évtizedben, így a svéd eredmények jelenleg az uniós és az OECD-átlagtól is elmaradnak. A romló iskolai oktatási eredmények magukban hordozzák annak kockázatát, hogy hosszú távon kedvezőtlenül alakulhat Svédország versenyképessége és innovációs kapacitása. Az oktatás terén jelentkező kihívást súlyosbítja, hogy a migráns háttérrel rendelkező és nem rendelkező tanulók teljesítménye lényeges különbséget mutat. Ezt az eltérést kiemelt figyelemmel kell kezelni a nagyszámú újonnan érkezett fiatal migránsra való tekintettel, akiket integrálni kell az oktatási rendszerbe. Az oktatási intézmények zavaros finanszírozási mechanizmusai és az oktatási rendszer különböző szintjein történő forrásfelhasználás következtelen nyomon követése gátolja az erőforrások hatékony felhasználását. A kormány további forrásokat mozgósított az oktatási eredmények javítása és a méltányosság fokozása érdekében, és lépéseket tesz az újonnan érkezett migránsok oktatásba való integrációja céljából.
- (10) A menekültek elmúlt évben tapasztalt nagymértékű beáramlása számos társadalmi és gazdasági következménnyel jár Svédországban. Míg a menekültek beáramlása rövid távon minden bizonnyal megemeli a közkiadásokat és további belső keresletet hoz létre – ezáltal növelve a GDP-t –, addig a foglalkoztatásra és növekedésre gyakorolt középtávú hatás a menekültek sikeres munkaerő-piaci és társadalmi beilleszkedésén múlik, aminek az oktatási támogatás is részét képezi. Ez a téma uniós és tagállami szinten egyaránt a politikai napirend élén szerepel, és szoros nyomon követés és részletes elemzés tárgya lesz, többek között a 2017. évi országjelentés keretében.
- (11) Az európai szemeszter keretében a Bizottság átfogó elemzést készített Svédország gazdaságpolitikájáról, és azt a 2016. évi országjelentésben közzétette. A Bizottság értékelte továbbá a konvergenciaprogramot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Svédországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Mivel az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzásának erősítése érdekében a jövőbeli nemzeti döntések során az uniós szempontokra is tekintettel kell lenni, a Bizottság nemcsak azt vette figyelembe, hogy az intézkedések milyen jelentőséggel bírnak a fenntartható svédországi költségvetési és társadalmi-gazdasági politika szempontjából, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak. Az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

- (12) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a konvergenciaprogramot, és azt a véleményt⁴ fogalmazta meg, hogy Svédország várhatóan meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (13) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a nemzeti reformprogramot és a konvergenciaprogramot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1. ajánlás tükrözi,

⁴ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Svédország 2016–2017-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Az adóügyi ösztönzők kiigazítása – különösen a jelzáloghitel-kamatok adóból történő leírhatóságának fokozatos korlátozása vagy a rendszeres ingatlanadók növelése – révén fogja vissza a háztartások adósságállományának növekedését. Biztosítsa, hogy a makroprudenciális hatóság megfelelő jogi mandátummal rendelkezzen a pénzügyi stabilitást garantáló intézkedések késedelem nélküli végrehajtásához. Ösztönözze a lakásberuházásokat és javítsa a lakáspiac hatékonyságát, többek között a lakásbérleti díjak rugalmasabb megállapításának bevezetése, valamint a tőkenyereség-adó kialakításának a lakáspiaci tranzakciók előmozdítását célzó felülvizsgálata révén.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*
